roogsood, kus taimkatte peamassi moodustavad pilliroog (*Arundo phragmites* L.), hundinuiad (*Typha latifolia* L.), liht ja oksine jõetakjas (*Sparganium simplex* Huds. ja *S. ramosum* Curt.) ja osjad (*Equisetum heleocharis* Ehrh.).

Kuna roogsoid võib vaadelda kui ülemineku-vormi sootaime-ühiskondade ja veetaime-ühiskondade vahel, on teiselt poolt olemas üleminekuid soo ja niidu vahel — nn. sooniidud. Vee äralaskmise sisseseadete hooletusse jätmisel võivad niidud kergesti soostuda ja teiselt poolt võib kraavitamise teel soid kõige paremaiks niitudeks muuta.

Heinsood, roogsood ja sooniidud levivad üle kogu Tartumaa, iseäranis laialt aga Emajõe ja tema lisajõgede ürgorgudes[1]), peaasjalikult Emajõe alul Virtsjärve ääres (Kursi, Rannu, Puhja kihelk.) ja Emajõe suubumisel Peipsisse (Võnnu ja Tartu-Maarja kihelkonnas). Suuremad kompleksid seesuguseid taime-ühiskondi leiduvad peale selle ka Endla järve ümbruses, Laiuse kihelkonna loodeosas.

6. Lodud. Teatavat vaheasendit soo ja metsa vahel omavad nn. lodud, mis on tekkinud enamasti märjel madalikel ja kus tiheda taimkattega mättad vahelduvad taimekehvade laugastega. Viimaseid täidab harilikult pruunikasmust muda. Põhjavee pind on kõrgel. Lodudes kasvavaiks tüübilisemaiks puiks on: sanglepp (*Alnus glutinosa* Gaertn.), soo-kask (*Betula pubescens* Ehrh.), kõrvpaju (*Salix aurita* L.), raeremmelgas (*Salix caprea* L.), tuhkur paju (*Salix cinerea* L.), mustjas paju (*Salix nigricans* Sm.).

Roht- ja kõrstaimist leidub kõige sagedamini: suga-sõnajalga (*Aspidium cristatum* Sw.), ohtest sõnajalga (*Aspidium spinulosum* Sw.), kolmis-imarat (*Phegopteris dryopteris* Fée), luha-kastevart (*Aera caespitosa* L.), soo-kastikut (*Calamagrostis lanceolata* Rth.), mitmesuguseid tarnade (*Carex* L.) liike, soovõhka (*Calla palustris* L.), kollast võhumõõka (*Iris pseudacorus* L.), parkheina (*Lycopus europaeus* L.), rabatulikat (*Ranunculus flammula* L.) jt.

Tartumaal on leida lodusid enamasti eelnimetatud metsade ja soode aladel, siiski võrdlemisi vähesel ulatuvusel.

7. Rabad ehk kõrgrabad tekivad märjal, kuid toitvate ainete poolest kehval pinnal ja ei olene, vastandina soile, põhjaveest, asudes selle pinnast kõrgemal. Rabade peamassi moodustavad turbasamblad, mis oma iseäralise ehituse tõttu võivad sademeina mahalangenud vett koguda ja edasi saata. Need samblad kasvavad vahet pidamata oma ülemise otsaga, kuna alumised osad surevad ja turbaks muutuvad. Raba kõige vanem, keskmine osa asub kõige kõrgemal tasemel, nooremad ääreosad aga madalamal. Vastandina soile on rabasid õige raske vee äralaskmise teel kõlvuliseks maaks muuta. Rabade tüübilisist taimist, peale turbasammalde, võiks nimetada: soovilla (*Eriophorum vaginatum* L.), valget nokkheina (*Rhynchospora alba* Vahl), vähe-õiest tarna (*Carex pauciflora* Lightf.), mudatarna (*Carex limosa*

---

[1]) Niitude, sooniitude ja soode puudeta lagendikke Emajõe ürgorus ja selle lisaorgudes nimetatakse rahvasuus „luhtadeks".